

Domáci glasovi

Štev. 142

Elenz, sobota 20. julija 1946.

Leto 2.

POMEMBEN JUBILEJ

Danes je leto dni ko je zagledala, prva tevilka "Koroške kronike" beli dan. Slovenski begunci, ki smo v begunstvu slovenskega čtiva tako zelo pogrešali, smo slovenski tednik sprejeli z izrednim veseljem. Dokler nismo dobili drugih učnih pripomočkov je bila "Koroška kronika" edina slovenska res tiskana beseda, ki se je brala po slovenskih begunskih šolah. Še večje važnosti pa je list za koroške Slovence, katerim je postal kulturni vodnik.

Koroški Slovenci, pa tudi mi begunci moramo biti g. majorju Geraldju Sharpu, po čigar zaslugi "Koroška kronika" izhaja, iz srca hvaležni.

Vprašanje naše bodočnosti

Pod gornjim naslovom prinaša "Camp Hufstein" list, katerega izdajajo begunci taborišča Hufstein na Tirolskem v številki 43 z dne 25. junija članek, katerega vsled njegove važnosti ponatiskujejo. V taborišču Hufstein so begunci različnih narodnosti.

"Nič ni danes za nas bolj važnega, kot pečati se z našo lastno bodočnostjo in njenimi izgledi. Čeprav še niso našli skupne (kolektivne) rešitve težkega problema, iščeja, po vseh znakih sedeč, za to poklicani ljudje pota in načine, kako preskrbeti ljudem dokončno naseljitveno mesto. Trenutek, ko bomo postavljeni pred vprašanje, ki bo za našo bodočnost odločilno, se nezadržno približuje. Zato je važno, da preiščemo vse možnosti za nas tako važnega vprašanja.

REPATRIACIJA ALI NADALNJE POTOVANJE. - Posebna komisija UNO se je že večkrat bavila s problemom brezdomcev, katerih število gre v milijone. Čeprav si resnično prizadevajo, da bi našli za vse prizadete pravično rešitev, se tej izvedbi stavlja na pot vsemogoče težave. Ni v naši moči, da bi mogli odstraniti te težave. Zato si hočemo oprti na dejstva in številne službene informacije, ki so nam na razpolago, napraviti sliko in po skrbnem preudarku izbrati vsak za sebe pot, ki najbolj odgovarja. Takoj v začetku pa moramo ugotoviti, da nam preostajata pravzaprav samo dve poti: ali se vrnemo domov, ali pa potujemo naprej. Tretje možnosti ni, najmanj pa še ta, da bi ostali na sedanjih mestih. To je iz znanih vzrokov neizvedljivo in tudi ne bi bila nikaka rešitev.

BREZDOMCI so skupina ljudi, katerim vrnitev v domovino pod nobenim pogojem ni mogoča. Tem poiskati domovino, ni lahka stvar. Gotovo je cela vrsta držav, ki bi rabile koristnih ljudi; so tudi cele dežele, ki so tako slabo naseljene, da bi mogle sprejeti še

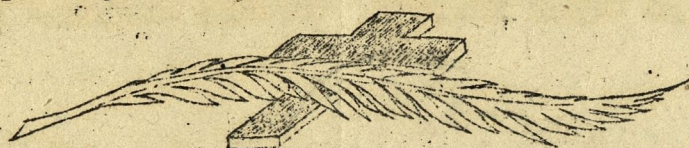

milijone ljudi. Ljudje pa niso roba, ki bi se jo moglo poljubno uvažati ali izvažati. Ker je že samo kvalitativno vsak človek drugačen ter je treba upoštevati še mnogo drugih stvari, zato je vsako izseljevanje podvrženo določenim pravilom, ki so prilagojeni potrebam dežel, ki izseljenke sprejemajo.

Četudi je že možnost izselitve dana, je vendar treba premagati še celo vrsto težav. Predvsem manjka prevoznih sredstev in če tudi bi bila na razpolago, se takoj pojavi vprašanje prevoznih stroškov, vprašanje, o katerem se je najmanj razmišljalo. Za tem je tudi za ročnega delavca zelo važno vprašanje znanje jezikov. Posebno poglavje je zopet podnebje, katerega ne more vsak Evropejec prenašati.

Število družinskih članov je vprašanje, katerega se prerado prezre. Vsaka država, ki je pripravljena sprejeti naseljenca, polaga važnost le na produktivne ljudi.

Iz vsega tega je razvidno, da preselitev nikakor ni lahka zadeva. Zato se mora vsakdo, katerega je usoda napravila za emigranta in kateremu je povratak v domovino resnično nemogoč, že sedaj baviti z vprašanjem bodoče druge domovine in z vsem, kar je s tem v zvezi ter se pripravljati na različne možnosti.

Duhovni svetnik in zlatomašnik

ALOJZIJ ŠAREC

V sredo, dne 27. julija, je v lienski bolnišnici dokončal svojo dolgo življenjsko pot g. duhovni svetnik Š a r e c Alojzija, žup. v Smartnem pri Kranju.

Blagopokojni je bil rojen v Preserju, župnija Homec, 27. maja 1866 v odlično krščanski, ugledni in premožni družini. Kot dijak je bil sošolec g. prelata dr. Aleša Ušeničnika, profesor dr. Levičnika, č. kanonika Škrbca in drugih odličnih duhovnikov in javnih delavcev. V duhovnika je bil posvečen že v 3. letniku semenišča 23. julija 1891. Kot kaplan in beneficiat je bil nekaj let na St. Joštu nad Kranjem. Leta 1905 pa je bil umeščen na lepo župnijo sv. Martina pri Kranju. Tu je deloval v vinogradu Gospodovem celih 36 let, dokler ga ni pregnal iz župnije nemški nacizem. Kot begunec je stanoval ves čas vojne v zavetišču Sv. Jožefa. Po razsulu Nemčije, se je vesel vrnil v svojo župnijo, pa je takoj že skoraj 80 letni starček zbežal z nami iz domovine pred krutim komunizmom. Verjetno bi ga bili komunisti izgnali iz župnije, kakor so dekana Mraka in župnika Podbevška iz Škofje Loke!

Pokojni svetnik je bil junak po telesu in močan po duhu! Več let ga je trla zahrbtna bolezen na nosu, pa ni nikdar potožil! Bil je odličen duhovnik, skrben župnik, dober tovariš svojim kaplanom in drugim duhovnikom. V Smartnem se je vedno zbiralo mnogo duhovnikov, ki so radi prihajali v njegovo družbo in pod njegovo gostoljubno streho. Vsakdo je bil dobrodošel, vsak odlično postrežen. Zelo mnogo se je trudil za lepoto župne cerkve sv. Martina, in za božjepotno cerkev sv. Jošta, ki spada pod to župnijo. Tik pred pričetkom druge svetovne vojne je popolnoma obnovil župno cerkev in župnišče, kljub visoki starosti se je ravno pripravljal, da bi napravil novo

pokopališče, pa je moral zapustiti svojo župnijo, v kateri je pustil vse svoje življenjske sile.

Pokojni je bil odličen prosvetni in socialni delavec. V župniji je zgradil par let pred izbruhom vojne krasen prosvetni dom, z veliko gledališko dvorano, telovadnico in drugimi prostori. V dom je vložil tudi mnogo svojega denarja! V Smartnem je životarila domača sitarska obit. Radi konkurence in nezadostne organizacije pa je ta obrt pešala in delavci - sitarji so zelo slabo živeli. Svetnik Šarec je te revne sitarje organiziral v sitarsko in žimarsko zadrugo, kateri je pomagal s svojim delom in nasvetom in ji preskrbel tudi cenenih kreditov. Zadruga je sijajno uspevala, dokler niso l. 1918 vrgli župnika Šarca iz odbora razni koristolovski elementi, ki so nato izrabljali zadrugo v svoje namene in jo privedli skoro na rob propada! To je pokojnika vedno bolelo, ker je upal, da bo sitarska zadruga vsemu smartinskemu delavstvu postala prava krušna mati, ki bi jim omogočila zadovoljno življenje. Toda to bridke razočaranje mu ni vzelo veselja do nadaljnjega socialnega dela. Vodil je domačo rajfajzovko in bil tudi odbornik hranilnic in posojilnice v Kranju, kjer je s svojim gospodarskim znanjem in sposobnostjo mnogo pripomogel k odličnemu razvoju obeh hranilnic. Ko se je po prvi svetovni vojni pričela razvijati v Kranju mogočna industrija, je sprevidel, kakšne važnosti je to, da imajo delavci svoje lastne domove. V okolici sv. Martina so rastle tovarne z njimi vred pa polno ličnih delavskih hiš, katerih zgraditev je večinoma omogočil pokojni župnik potem hranilnice, ki jo je skrbno vodil.

Mnogo je pokojnik delal za slovenski narod, mnogo zanj žrtvoval, nad 50 let je deloval v vinogradu Gospodovem, vedno pa je ostal tih in skromen! Posebno o sebi ni nikdar govoril! Bil je tih in skrit delavec, ki je je tudi svoje trpljenje in razočaranje tiho nosil, ne da bi kdaj kaj tožil o tem!

V begunstvu je našel v sestrah dominikankah v Ljenu prijazne dobrotnice, ki so ga gostoljubno sprejele pod streho in zanj skrbele. Pri njih je letos 27. maja obhajal 80 letnico rojstva, za katero mu je sv. oče poslal brzojavno svoj poseben blagoslov.

V nebesih se je dobri g. svetnik gotovo veselo pozdravil s svojim nečakom inženirjem, ki je služboval v Novem mestu in katerega so komunisti v maju lanskega leta v Hrastniku ustrelili. Tako se je pokojni g. svetnik zanimal zanj in spraševal o njegovi usodi, a mu iz obzirnosti da njegove visoke starosti nismo upali povedati njegove žalostne resnice.

Ko bodo smartinski zvonovi zapeli mrtvaško pesem svojemu dolgoletnemu župniku, se bo, upamo, vsa župnija spomnila, kaj je izsubila, in zakaj je dolžna zahvale pokojnikovi delavnosti. Možno je pa tudi, da mu niti zvoniti ne bo smelo, morda se župnjani ne bodo zavedali, kaj je za nje storil njih župnik. Eden pa je, ki nebesar ne pozabi in ki vsako dobro delo poplača z nebeškimi darovi in to upamo - bo pokojniku bogat plačnik.

= : =

VATIKAN IN ROMUNIJA. - Poročajo, da se romunska vlada trudi, da bi izsilila odhod papeškega nuncijskega msgr. Cassula iz Bukarešte. Zanimljivo je, da ameriški prelat msgr. Gerald Patrick O'Hara. Vatikan zavrača obdolžitve politične narave, katere mu prebacivajo; da bi bili pa interesi Cerkve zastopani, se je odločil poslati v Romunijo premeta ameriške narodnosti, ki je vzvišen nad vsako tako sumo. Ta način so že uporabili v Belgiji, du, možno bi ga bilo uporabiti tudi v Albaniji, kamor se apostolski delegat ne more več vrniti.

VESTI BREZ PODLAGE. Reuter je 2. julija objavil iz Beograda vest, katero je prevzela tudi Associated Press, v kateri pravi: V razpravi proti generalu Mihajloviću so bili pri včerajšnjem zaslišanju omenjene listine, iz katerih so razvidne zveze Mihajlovićevih četnikov z Vatikanom. Po teh listinah naj bi Vatikan posređoval pri pošiljanju denarja londonske jugoslovanske vlade četnikom. Vatikanska obveščevalna služba objavlja, da je pooblaščenca izjaviti, da Vatikan ni imel nikakih zvez niti z Mihajlovićem, niti s četniki in da so vse take vesti brez podlage. Podobno je objavil "International News Service" vest po katerih se v pariških krogih govori o indirektni papeževi intervenciji pri "velikih štirih" v korist Italije. Papež namerava za narod, ki je toliko trpel zahtevatvi pravičen in časten mir. - Tudi ta vest je neutemeljena. Uradno glasilo katoliške akcije pravi, da hoče sv. stolica sicer poudariti velike moralne temelje politike, ne vmešava se pa v posamezna vprašanja tehnične narave, za kar ni kompetentna. Če izreče sodbo, izvrši to vedno po izvršenem dejstvu. Čas je, da v slučaju miru spomnimo na poslanice papeža Pija XII. avgusta meseca 1. 1939 pred izbruhom vojne, katere odgovorni državniki ne bi smeli nikdar pozabiti in kjer je med ostalim rečeno, da "si pravica utira pot z močjo razuma, nikdar pa s silo orožja". (Inf.-Dienst od 2.7.1946.)

KRIZARJI 20. STOLETJA. - Ko so "križarji" 20 stoletja hodili po Normandiji, jih je francosko ljudstvo spremljalo od fare do fare; zdelo se je, da procesije ne bo konca. Vse cerkve, velike katedrale, do malih kapel, ki so ležale na njihovi poti so obiskali. Ceste po katerih so hodili so bile posute s cvetjem, ali je bilo cvetje položeno kakor preproga v obliki križa. Med romanjem so molili neprestano rožni venec in peli pobožne pesmi.

DANES SE JE ZAČEL V VEZELAYU na Francoskem kongres za svetovni

mir. Romarji "križarji" ki so skraj iz vseh evropskih držav prispele velike križe so prispeli v Vezelay že včeraj. "Križarji iz Anglije so bili na poti celih 18 dni. Pri prevozu čez Kanal so križ postavili na krov ladje (vsaka romarska skupina ima namreč samo en križ in ne vsak romar svojega, kot smo pomotoma poročali) in neprestano molili rožni venec. Na sopotnike tudi na pripadnike drugih veroizpovedi je ta slovesnost naredila globok vtis.

V NAČRTU JE BILO. - V bližini Frankfurta na Maini so našli čudno zalogo knjig, ki naj bi se razdelile na dan nemške zmage. Naslov knjigi je "Temni možje" (Dunkelmänner), je sijajno ilustrirana ter vsebuje veliko poročil in risb, v katerih se na zelo neokusen način smešijo katoliški duhovniki in protestantski pastorki. Glavni namen knjige je duhovništvo in pastorkje osramotiti in jih izročiti javnemu zasmehu. Zbrani so vsi od nasprotnikov proti Cerkvi iznešeni dokumenti. Našli so 50000 izvodov te knjige, kar je samo ponoven dokaz sistematičnega boja nacionalsocialističnega vodstva proti krščanski veri.

KAZEN. - Bivši urednik katoliškega tednika "Katolik", ki je izhajal v Sibeniku. Kat. duhovnik Grgurev, je bil nedavno obtožen in postavljen pred sodišče, češ, da je v letih 1930 -1936 v svojem listu objavil več protikomunističnih člankov. Za ta svoj "greh" je bil obsojen na 20 let ječe. (Inf.-Dienst, od 2.7.1946.)

SLOVENSKA BOGOSLOVNA FAKULTETA se je iz Praglie pri Padovi preselila v Briksen na Južnem Tirolskem. Naslov je: "Vincentinum" Bressanone (Italija).

KDOR KAJ VE o Koprivsku Karlu iz Muljave pri Stični, ga prosimo, naj sporoči na naslov: Goršek Anton Tainach 1. (Kärnten).

UMRILI SO: Marija Stremfelj, Angela Gale, Ljudmila Sekanovič, iz Ljubljane.